

Tényleg kihalt-e fiúágon az Árpád-ház III. Andrással (Endrével) 1301-ben?

A Magyar Élet 2016. január 28-i számában egészoldalas, képekkel illusztrált cikket közölt „715 éve halt ki fiúágon a nagy múltú Árpád-ház” címmel. Ehhez a cikkhez szeretném a következőket fűzni.

A fősodró magyar történetírás valóban mindmáig úgy tanítja, hogy az Árpád-ház fiúága megszakadt III. András 1301-es halálával, mert lengyel feleségétől csak egy lánya született. Vannak azonban új bizonyítékok arra, hogy ez nem a teljes történet. De erre a „teljes történetre” a Magyar Tudományos Akadémia még nem ütötte rá az "engedélyezve" pecsétet. Kérdés, hogy vajon rákerül-e valaha is. Ez attól függ, hogy mint történelmünk sok más hasonló kérdésében is, a „pecsétőrök” közül ki kinek az érdekét képviseli.

A Hazánk Kiadó Kft. 2012-ben jelentette meg Varga-Balázs Gábor „Árulások és háborúk a középkori Magyarországon” című könyvét, melyben a szerző érdekesen és részletesen tárgyalja az utolsó Árpád-házi király, III. András utódainak témáját is. A könyv szerint téves azt állítani, hogy III. Andrással fiúágon kihalt az Árpád-ház.

A tévhitnek a könyv írója szerint az az oka, hogy amikor a király 1301. január 14-én Magyarországon hirtelen meghalt, akkor itt nem tudták, hogy lengyel feleségével kötött házassága előtt már volt egy házassága Velencében. András ugyanis Velencében nevelkedett, ahol törvényesen feleségül vette Cumana Péter velencei tanácsos leányát, Sybillát. Bár Sybilla korán meghalt, de halála előtt született két fiúgyermekük, Félix és Márk. Amikor Andrást a Kun László uralkodásával elégedetlen magyar urak 1278-ban hazahívták Magyarországra királynak, akkor a két fiút apjuk biztonságból az észak- Franciaországban levő családi birtokra, a Somme folyó partján elterülő Crouy-ba telepítette (Crouy egy ma is létező 2800 lakosú észak-franciaországi kisváros). Ezt a birtokot még András apja, István herceg szerezte, aki egy ideig Jolanta aragóniai királyné udvarában tartózkodott, mert annak féltestvére volt – írja Varga-Balázs Gábor.

A könyv a következő dokumentumokat említi, melyek bizonyítják Félix és Márk létezését, és „*cselszövés okozta erőszakos halálukat*” is (mi itt időrendi sorrendben közöljük ezeket):

- egy 1279. márc.1-én kelt szerződés értelmében Veyga nevű berküket haszonbérbe engedik Brastol lakosainak, hogy „*abban lovaiikat legeltessék*”. Az íráson látható Crouy Félix pecsétje, melyben szerepel az Árpád-ház címere is.
- 1282. feb. 9-én íródott egy osztálylevél, melyben Félix és Márk megosztóznak a Crouy-i birtokon, „*amelyet nagyapjuk (Illustris Stephanus Princeps) szerzett, majd hagyott apjukra Andrásra, aki pedig 1278-ban nekik átengedte*”. Ez az évszám azt sejteti, hogy András, mielőtt 1278-ban mint „trónkövetelő” elutazott volna Magyarországra, elutazása előtt biztosítani akarta a birtokjogot fiai számára. Ugyanez az oklevél említést tesz törvénytelen testvérükről is, akit Tarentesán Péternek hívtak, és „*aki egyházi rendbe állt*”, és az egyezségből kizárattott. Az utolsó Árpád-házi királynak tehát nem csak két törvényes, hanem egy törvénytelen fia is volt!
- egy, ugyanebben az évben keletkezett nyugtájukban a testvérek megemlítik szépapjukat, II. Andrást
- 1284-ben Crouy Márk „*András magyar vezérnek a fia*” (András ekkor még „csak” Szlavónia bánja volt, ezért nevezik „magyar vezér”-nek) bátyjának, magyarországi Félixnek a jóváhagyásával adománylevelet adott az amiensi Notre-Dame káptalan részére
- valamikor 1284 és 1292 között meghalt a fiatalabb testvér, Márk, akinek a halálakor az amiensi káptalanban a következő bejegyzést tették: *Magyar Márk halála, aki igen kiváló katona volt,*

tulajdonostárs a Somme fölötti Crouy-ból. A híres magyar András herceg és Sybille Cumana velencei úrnő leszármazottja, az ő kisebbik fiuk.

- 1292-ben, két évvel apja királlyá koronázása után, fiatalon meghalt az idősebb testvér, Félix is. Unokatestvére, az akkori francia király testvérenek a felesége, Margit hercegnő gyászmisét kérő levelet írt a fentebb említett templomnak. Abban azt írja, hogy „*Andrásnak, Magyarország fejedelmének, kedves nagybátyánk fiának*” lelki enyhüléséért kér gyászmisét, aki „*élete virágában halt meg*”.

Tehát András mindkét örököse fiatalon, még apjuk halála előtt meghalt. További kutatás szükséges haláluk okának és körülményeinek feltárására.

De mi történt az utódaikkal? Márk utód nélkül halt meg, Félixnek viszont voltak utódai. Legidősebb fia Embrun-i érsek lett. Másik fiától, Antaltól származó unokája, Péter pedig gazdag családba nősült: 1308. december 9-én az Allevard-i kastélyban elvette feleségül Sassenáge Ágnest. A házassági szerződés egy szokatlan kitévél is tartalmaz, miszerint Péter köteles állandó jelleggel felesége családjának kastélyában lakni, vagyis gyakorlatilag sehová, Magyarországra sem mehetett. A házasságot a francia trónörökös felesége, Beatrix „hozta össze”, aki mellesleg (Anjou) Károly Róbert akkori magyar király testvére volt.... Ebből könnyen adódik a következtetés, hogy az egész házasság valószínűleg a törvényes (Árpád-házi) trónörökös magyar tróntól való távoltagezését szolgálta. Péter testvérét, Humbert-et pedig saját főudvarmesterévé nevezte ki Beatrix, így ő is „szem előtt” volt, ha netán meggondolná magát, és „trónkövetelni” akarna....

Igy a messzi Franciaországban élő Crouy család tagjai és leszármazottaik francia nemesekké váltak. Az Árpád-házi címer azonban évszázadokon keresztül szerepelt a címereikben, és őrizték királyi származásuk dokumentumait is. Egyik leszármazottjuk, Hector pl. 1488-as végrendeletében arra figyelmeztette unokáit, hogy az 1279-ből eredő pecsétet (Crouy Félix fentebb említett pecsétje) a jövőben is használják.

Az 1789-i francia forradalom után, amikor tömegesen végeztek ki nemeseket, a család a Máltai lovagrend védelmét kérte. Tudták ugyanis, hogy ősük, II. András magyar király annak idején hatalmas összegekkel támogatta a lovagrendet, ezért a leszármazottakat megillette az örökös lovagrendi tagság. Bizonyítékaikat elfogadta az egyébként rendkívül gyanakvó és alapos lovagrend. Sőt, 1790-ben a francia bíróság is elfogadta dokumentumaikat, és kimondta, hogy a Crouy Chanel család jogosan használhatja a „magyar” (Árpád-házi) címet is.

Érdekes adalék, és akárki leellenőrizheti, hogy a közép-kelet Franciaországban lévő Allevard (ahol 1308-ban Félix unokája, Péter elvette Sassenáge Ágnest) temetőjében ma is áll egy piramis alakú síremlék, tetején Szt. István szobrával. A síremléket a Crouy-Chanel család építtette Szt. István tiszteletére, mint a magyar királyi Árpád-ház leszármazottai (<https://en.wikipedia.org/wiki/Allevard> : „**A Tomb in the cemetery** in the form of a pyramid-shaped chapel topped by a statue of Saint Stephen built by the Croüy-Chanel family who were descended from the kings of Hungary through the "arpadienne" Dynasty”).

Időközben a Crouy család több ágra szakadt. Egyik tagja, Crouy Henrik gróf visszaköltözött Magyarországra, és Pest megyében, Pécel mellett vett birtokot. Négy fia közül három a katonatiszti pályát választotta, a negyedik tengerésztiszt lett. A család egészen 1944-ig Magyarországon élt, amikor az oroszok közeledésének hírére végleg visszaköltöztek Franciaországba.

Megismerve a fenti dokumentumokat, az olvasó valószínűleg sajnálatosnak tartja, hogy történészeink a mai napig azt tanítják, és a köztudatban is úgy él, hogy utolsó Árpád-házi királyunknak, III. Andrásnak csak egy lánygyermek volt, és halálával az Árpád-ház fiúágon kihalt. Reméljük, hogy a dokumentumokat előbb-utóbb a hivatalos körök is komolyan veszik, és alaposan megvizsgálják a dolgot. Azzal talán eggyel kevesebb tévhit

maradna a magyar történelemben. Nekünk pedig, nemzeti érzelmű magyaroknak érdekes elképzelnünk, hogyan alakult volna a sorsunk, ha az Anjou-ház, és az azt követő idegen dinasztiák sora helyett továbbra is Árpád-házi királyok viselik a magyar Szent Koronát.

oooooooooooooooooooo

Albert László /2016jan30/ ozora1949@hotmail.com

Embrun mai látképe az 1220-ban elkészült katedrálissal. Itt volt érsek az 1300-as években Félix legidősebb fia.

Az 1270-ben befejezett Amiens-i Notre-Dame katedrális, ahová 1284-ben Márk adománylevelet adott.

Alleverd címerében ma is szerepel az Árpád-sáv.

A Crouy-Chanel család által épített piramis alakú Szent-István síremlék napjainkban az Alleverd-i temetőben.